

Locuinti'a Redactorului

si

Cancelari'a Redactiunii

e in

Strat'a fragatorului [L5-
vésztosa], Nr. 5.

Scrisorile netracate nu se voru
primi decatu numai de la corespun-
dintii regulari ai „Federatiunii.”
Articlii tramisi si nepublicati se
voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va esi Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Pretulu de Prenumeratiune:

Pre trei lune . . . 8 fl. v. a.
Pre siese lune . . . 6 „ „ „
Pre anulu intregu . . . 12 „ „ „

Pentru Romanii a:

prea intregu 30 Fr. = 30 Lei n.
„ 6 lune 15 „ = 15 „ „
„ 3 — 8 „ = 8 „ „

Pentru insertiuni:

10 or. de linia, si 30 or. taca tim-
brale pentru fiesce-care publica-
tiune separatu. In locul deschisu
20 or. de linia.

Unu esemplariu costa 10 cr.

Pest'a, 13 1. dec. 1870.

Ce ar' face ore procurorulu generalu magia-
ru, daca noi séu ori-care altu romanu amu cutezá
a vatemá si a insultá juriulu, acestu institutu in-
violabilu alu libertáti civili? Respunsulu este si-
guru, cá amu fi dati numai decátu in judecata si
amu fi loviti cu asprimea legeri, fára indúrare.
Este adevratu cá, chiaru si cu periclitarea liber-
táti nostre personali, noi ni-amu exprimatú, — si
ni vomu exprimá inca, — convingerile nostre poli-
tice, convingeri ce amu crediutu si vomu crede
cá sunt nu numai ale nostre ci si ale totoruru
Romaniloru de ace'a-si sorte cu noi, dar' totu-de-
un'a, ori de cáte ori amu fostu citati inaintea ju-
riului d'in caus'a convingeriloru nostre politice,
ne-amu supusu cu totu respectulu ce fia-care omu
onestu si cetatianu bunu detoresce acestu insti-
tutu, si, daca amu fostu condamnati vr'una data
pentru convingerile nostre politice, amu tacutu
fára a murmurá, si amu dísu in noi cu tota abne-
gatiunea si leniscea sufletului: „Vomu suferi!”
Cu alte cuvinte, noi respectám u legile si
institutiunile acestei tiere nefericite, de-si nu le
i ubim u; noi ne supunemu cu totu respectulu
totoruru legiloru si institutiuniloru in vigore, de-si
amu dísu si vomu díce totu-de-un'a publice, fia in
presa, fia in reuniuni, inaintea juriului séu inain-
tea tribunaleloru, cá multe d'in aceste legi si insti-
tutiuni, precum legea uniunei Transilvaniei cu Un-
gari'a, legea de nationalitate, legea municipale, le-
gea instructiunei publice, privilegiile aristocratiei
magiare, etc., sunt injuste si periculose in
gradulu supremu, cá ci nu corespundu dreptului,
justitiei, sentiului moralu, intereseloru generali,
precum nece impregiuráriloru nostre particulari;
ba, cá in sa-si institutiunea juriului in vigore este
un'a d'intre cele mai injuste institutiuni pentru
noi, cá ci, dupa dreptu, romanii inca aru poté
reclamá jurie particularie pentru ei in sa-si, cá se
nu fia judecati séu condamnati de cetatiani de
una nationalitate straina, cari nu cunoscú dorin-
tieile si greutátiile loru. Inse, ori cum ne aflám
si ori cáta displacere amu sentíu si sentímu ve-
diendu cá ni s'au impusu si ni se impunú legi,
cari ni vatemala cele mai inviolabili drepturi de
esistintia nationala, de limba, de instructiune pu-
blica, legi si institutiuni, cari ni dicteza morte
politica, eschidiendu-ne, ca pre natiune romana,
d'in tote beneficiile libertáti: ni-amu radiatu, ce
e dreptu, vocea nostra contr'a acestoru legi si in-
stitutiuni deplorabili si injuste, dar' atunci, candu
legea a venitú sé ne lovesca, ne-amu supusu cu
totu respectulu, fára d'a apellá la anarchia, fára
d'a amenintá pre cine-va cu puterea brutale, fára
d'a ne aretá dispusi d'a atacá siguritaea personale
a cui-va, si, in fine, fára a ne degradá pána aco-
lo, unde sebatec'a si brutalitatea nu cunoscú nece
Ddieu, nece dreptu, nece lege, nece respectu, nece
onestitate, dícemu, fára a ne degradá pána acolo,
unde nu se pote trage nece una linea demarca-
tiunale intre omulu ordinei si alu pacei si intre
raporturi, care te pandesce in cale, pentru a te
despoái de tote, chiaru si de vietia, in modulu
celu mai vilu si mai miserabilu.

Ce'a ce amu facutu, vomu face totu-de-un'a:
convictiunile si consciintia nostra de romani ni
voru fi singurulu indreptariu; dupa libertatea, ce
fia-care individu o are d'a-si exprime convictiunile
sale, ca romani vomu condamná pururea legile
injuste si faptele ratecite ale guvernului magiaru,
inse nu vomu uitá respectulu ce detorimú legeri
si institutiuniloru basate pre lege, de-si
legea a fostu adusa „de nobis sine nobis,”
de-si legea ne despretiuesce si, in fine, de si, chiaru
d'in aceste cause, ne vomu servi de tote medi-
locele cuviintio-e si iertate pentru a stramutá
legea asié, precum cere dreptulu, dreptatea, mo-
ralitatea, sentiulu bunu si, in fine, asié, precum
cere demnitaea nostra nationala. Asié pricepemú
noi libertatea si, precum credemu si suntemú con-
vinsi, acést'a este sfer'a, in carea nimene nu pote
fi restrinsu séu vatematu, fára d'a-i atacá, intr'unu
modu talharescu, ce'a ce elu are mai scumpu pre

lume: esistintia, individualitate si consciintia. A te
supune legeri si a-o condamná daca este rea: asié
face cetatianulu liberu si onestu. A atacá esistin-
tia séu consciintia altui-a si a nu respectá legea:
asié face omulu brutalu, servilu si instrumentulu
despotismului.

Inse — oine ar' crede? — se aflá unu diur-
nalu, despre care se vorbesce in publicu, se scie
si se pote presupune, dupa ténut'a sa d'in pre-
sentu si d'in trecutu, cá este in cele mai intime
relatiuni cu guvernulu magiaru, si care diurnalu,
cunoscutu sub numele de: „Esti Lap,” in Nr.
sáu 284 de la 8. l. c., intempiná verdictulu juri-
ului d'in Pest'a, prin care redactorulu acestu diur-
nalu, Ionu Porutiú, fú absolvitu in 7 l. c.
de not'a infidelitáti, in urmatoriulu modu:

„Ionu Porutiú, redactorulu „Fede-
ratiunei,” stete miercuri-a trecuta inaintea
juriului, d'in caus'a unui articlu, prin carele pro-
voca pre Romanii d'a se inarmá, cá ci, dupa afir-
matiunea sa, Austro-Ungari'a are intentiune d'a-o
cucerí. D'in acést'a cauza, procurorulu generalu i
intentá processu de pressa. Inse accusatulu, tre-
buie sé recunoscemu, sé aperá cu istetíme; in
discursulu séu de aperature, elu luá una pusetiune
in privint'a resolverei cestiunei nationali, de unde
resulta fapt'a cá, acitiandu ur'a unui altu poporu
contr'a patriei sale propie, pre carea o acusa cu
intentioni de cucerire, d'insulu nesuesce a stabili
pacea universale. Juratii fusera indulgenti
— cá ci si d'altmintre, in processulu pertratatu
mai inainte cu cáte-va dile, fú condamnatu la
inschisore de 10 lune si la una multea de 500 fl.
— si de asta-data lu absolvira. Inse ar' fi de do-
ritu, daca aru incetá una data d'a se mandri con-
tra nostra aceste parodie ridicule a la Coriolanu.
Scimú sé pardonámu multu amaretiunei, carea si-
afla bas'a in ambitiunea reu intielesa a nationali-
táti si in amorea genului propriu care despretiue-
sce ori-ce alte consideratiuni; inse — de-si, pote,
d'in acele-a-si motive — cine-va se lasa a fi ra-
pitu la una asemenea inimizetia nebuna, carea are
colorea tradarei de patria, ne miánu de orb'a
sa, cá uita si nu si aduce a minte, cá potu sé
urmeze lesne nisce represalie private,
de cari nu va poté apoi sé scape nece cu una
escusare subtila séu pedanta.”

Aceste sunt cuvintele proprie a le diuariului
magiaru semi-oficialu „Esti Lap,” unulu d'intre
diuariile cele mai devotate si supuse intentiuniloru
guvernului, si care — dupa marturisirea
diuarieloru opusetiunali — trage si una subven-
tiune grasa d'in fondulu de dispusetiune, ce'a ce
sé i fia de bine d'altmintrea, numai cátu cá, ape-
randu si represintandu intentiunile guvernului ma-
giaru, sé nu se uite de marginile ce i le prescrie
nu numai sentiulu de onestitate si moralitate, ci
si dreptulu si legea in vigore.

Nu vomu reflectá la batu jocurele cu cari ne
intempina acestu diurnalu, afirmandu cá aperature
nostra a fostu una parodia ridicula a la Corio-
lanu; nu vomu luá in nume de reu, cá acestu
diurnalu se afla forte superatu, daca nu chiaru
turbatu, cá juriulu d'in Pest'a ne absolvi de crim'a
infidelitáti cu ocasiunea pertratari publice de la
7 c. a processului de pressa, intentatu „Fede-
ratiunei”; ba, aducundu-ni a minte, cá totu diua-
riulu d'in cestiune ne a numitu „perturbatori,” etc.,
ne vedemu siliti a suferi, ca de asta-data, chiaru
si dupa verdictulu absolutoriu alu juriului magiaru
d'in Pest'a, sé ne numesca inca si „inimici” séu
„tradatori” ai tierei, — cá ci zelulu excessivu d'a
face guvernului servitie, pote sé rapesca pre unu
diurnalu semi-oficialu la asemenea espectoratiuni
cari nu convinu, credemu, nece decátu demnitáti
unui diurnalu, ce voiesce a represintá intentiunile
guvernului, a acestei auctoritáti si poteri inalte a
tierei; detorint'a nostra de asta data este numai d'a
accentuá, cá diuariulu guvernamentalu „Esti
Lap” numesce in d u l g e n t i pre juratii, cari
ne-au absolvitu in 7 c., pre acei jurati, cari la
inceputulu pertractari au prestatu juramentulu
solemnu d'a nu fi condusi in pronunsierea sentin-
tiei loru nece de patime, nece de ura, nece de

favoru, ci numai singuru de consciintia loru si
de argumintele objective a le acusatiunei si ape-
rarei. Eca noi, ca romani, ne amu supusu totu-de-
un'a cu totu respectulu jurielor magiare, si fin-
du chiaru si asta-di condamnati pentru convicti-
unile nostre politice, amu crediutu si credemu, cá
juriulu este vocea poporului, si ne supunemu
fára d'a atacá acést'a institutiune salutarie a liber-
táti civili, fára d'a insultá si d'a vatemá consciin-
tia inviolabile a 12 cetatiani liberi: cu tote aceste
inse, diuariulu magiaru semi-oficialu „Esti Lap”
insulta juriulu magiaru, insulta pre 12 cetatiani
magiari, cari au fostu chiamati sé enuncie ver-
dictulu loru conscientiosu a sup'a nostra; da,
diuariulu „Esti Lap,” nemultumitu
cu verdictulu loru, numesce pre 12 cet-
tiani jurati „indulgenti” (elnézök), ca-si
cum juriulu magiaru ar' fi fostu condusu de ce-
va favoru facia de noi. Atát'a inse nu este des-
tulu; diuariulu semi-oficialu magiaru „Esti
Lap,” de si furemu dechiarati de „nevinovati”
prin unu juriu magiaru, sé mira, cum de uitám
noi, cá intr'una di potemu sé fimu t o c á t i i n
c a p u prin cine-va, in modulu celu mai vilu si
miserabilu, pentru convingerile nostre, pre cari
unu juriu magiaru le-a aflu si le-a dechiaratu
„innocente” si salutarie libertáti, pacei si leni-
scei interne; da, diuariulu „Esti Lap” adauge, la
finea reflexiuniloru sale, cá sé nu uitámú cá, atunci
candu c i n e v a ne ar' pandi in care-va cornu
de strada pentru a ne t o c á i n c a p u d'in
causa convingeriloru nostre politice, pre cari le
amu aperatu inaintea a 12 cetatiani magiari, cu
tota confidint'a si cu totu respectulu, si pre cari
12 cetatiani magiari le-a absolvitu de ori-ce cul-
pabilitate, nu amu mai poté fi scapati prin dis-
cursuri subtile, ci cá amu cadé victima numai
decátu ucidiatoriulu miserabilu.

In adeveru, ce voiesce diuariulu semi-oficialu
„Esti Lap” prin acést'a admonitiune? Asié apera
unu diurnalu guvernamentalu siguretatea perso-
nei; asié respectea elu juriulu si consciintia a
12 cetatiani? Este ore missiunea unui diurnalu
magiaru semi-oficialu ca, nefiindu implenita do-
rintia sa prin unu juriu basatu pre lege, sé ne
aramentie cu represalie private? Unde vomu ajunge
cu asemenea doctrine? Unde ar' fi atunci re-
s p e c t u l u legeri? Unde ordinea si leniscea
publica?

De pre campulu resbelului.

Armat'a francesa de la Loir'a, nimicita de
atát'a ori in fantas'a lui Bismarck si Moltke,
manifestéza una resistintia atátu de mare in re-
tragerea sa, in cátu persecutoriulu pote ocupá
terenu numai cu sacrificie insemnate. Asié in 7.
dec. prin urmare in diu'a a trei-a dupa parasirea
Orléans-ului, avú locu la cetatea Meung-sur-Loire,
in departare numai de 3 mile de la Orléans, una
lupta vehemeta intre arrièregard'a francesa si
divisiunea 17. (Treskow), spriginita de prim'a di-
visiunea bavaresa, cu care ocasiune prusii trasera
scurt'a, cá ci, conformu telegramului regescu, ei se
ascepta acolo la resistintia si mai mare, ce'a ce
va sé díca, cá nu li-a succesu a frange puterea
armata a francesiloru.

Totu in diu'a acést'a s'au mai intemplatú lo-
viri si la Salbris (in departare nordica de 3 mile
de la Vierzon, langa drumulu ce conduce la Or-
léans) si la Nevoy (in directiune nordu-vestica
de la Gien, langa Loir'a) intre arrièregardele fran-
cese, divisiunea 6. de cavaleria si intre avangar-
dele d'in corpulu alu 3. de armata alu prusiloru.

Aceste loviri ni areta linia de retragere a
trupelor francese. Si a nume: aripa dreapta a
francesiloru, formata d'in corpulu alu 18. si 20.
de armata, se retrage in susu pre tièrmurulu
dreptu alu fluviului Loir'a; aripa stanga, constata-
toria d'in corpulu alu 16. si 17. de armata, si-a
luatu calea spre partea de josu a fluviului, éra
centrulu urmaresce drumulu celu mare de la
Orléans.

Prin această retragere escentrică, armata inimică e împărțită în totu atâtea părți, și se departează de bas'a sa fără nici una perspectivă d'a mai poté primi fortificațiuni, precându părțile de armata ale francesilor se apropia totu mai tare de fortificațiunile lor și, prin urmare, vinu în pusețiunea nu numai d'a cauză inimicului atroce perderi considerabili prin deselev loviri de retragere, ci și a-i și nimicof colonele sale dismembrate. Fără de aceste împregiurări favorabile, form'a de retragere a armatei de la Loir'a ar' fi pre cătu de raticita pre atâta și de stricătiosa.

Dupa scirile nemtiesci d'in Versailles, în nordulu Franciei s'a concentratu unu nouu corpu de armata alu francesilor, constatatoriu d'in 80—100.000 fetiori, care stă gat'a sè plece intru ajutorulu Parisului.

Telegramele d'in Tours publica urmatori'a proclamatiune a generalului Ducrot, datata d'in Vinzenz, în 4. dec.: „Soldati! Dupa doue zile de lupte gloriose v'am ordonatu sè ve retrageți îndereu preste Marne, știudu că eram convinsu, că veri-ce încercăci noue aru fi zedarnice în directiunea, unde inimiculu aveă tempu a-si concentra poteri armate și a-si pregatit mediu-loce pentru actiune. Daca ne amu luptă pre calea acést'a, asi sacrifică în daru mii de luptatori bravi, fără d'a promové oper'a de eliberare. ci d'in contr'a asiu periclită-o și mai tare. Ba v'asiu poté duce în una nenorocire irremediabilă. Lupt'a e suspinsă numai pre unu momentu; fii pregatiti, perfectiunati-ve cu grabire munitiunea și mediu-locele de subsistintia, și, înainte de tote, aradicați-ve animele la înaltimea sacrificielor, pre cari le pretinde cauz'a, pentru carea nu trebuie sè întârziăm d'a ni sacrifică viet'a.“ — În Parisu domnesce una miscare mare de trupe. Una noua miscare ofensiva e forte aproape. D'in a 4. dec., demaneti'a, Trochu și Ducrot petrecu în continuu afara de Parisu. De-si francesii s'au retrasu éra-si preste fluviulu Marne, ei totu-si tienu în continuu ocupatu sie-sulu de la Avron, unde au aradicați baterie tari.

În unu telegramu d'in Berolinu, datatu d'in 10. dec., cetimu urmatoriile sciri: Versailles, 9. dec. Marele-duce de Mecklenburg avu ieri și alalta-ieri loviri serioase cu remastiele (?) armatei de la Loir'a, dupa a caroru-a respingere gloriosa, ocupă cetatea Beaugency, cu care ocaziune facu 1500 prizonieri și ocupă 6 tunuri. — În 9. dec. éra s'a intemplat una lupta viua, și inimiculu fù respinsu d'in pusețiunea sa cea tare; ocuparamu Bonvaret, Villorceau, Cernay și Vierzon, și fucuram una multime de prizonieri.

Facia de aceste sciri tendentiose ale prusilor, unu telegramu d'in Geneva, datatu d'in 11. dec., constata, că marele-duce de Mecklenburg fù batutu, în 10. dec., la Beaugency de armata francesă de la Loir'a, sub comand'a generalului Chanzy, și respinsu cu perderi enorme.

Telegramele d'in 10. dec., sosite în Viena d'in Tours și Bordeaux, reducu scirile despre învingerile prusesci la unu gradu forte neînsemnatu, și asigură, că armata de la Loir'a nu numai că nu e nimicita prin luptele cele sangerose de doue zile, ci s'a întaritu degiă în mesura atâtu de mare, încâtu éra poté luă ofensiv'a. Insufletirea pentru apărarea Franciei e forte mare în tote departementele; voluntarii concurgu d'in tote părțile, sub flamure și, nelipsindu nici armele, se speră cu atâtu mai vertosu la una schimbare a resbelului, cu cătu și armata nemtiescă sufere forte tare de oboselele cele multe.

Scirile d'in Bordeaux, datate d'in 11. dec., comunica: Corpulu diplomaticu și guvernulu a sositu aici. Gambetta anuncia d'in cartirulu generalului Chanzy, cu datulu 10. dec., că Chanzy tiene pusețiunile de trei zile, că a respinsu masesele principelui Fridericu Carolu, și că li-a cauzatu perderi înfricosiate. Generalulu Chanzy se lupta d'in 18. novembre, prin urmare de aci se poté judecă, în cătu sunt adeverate afirmatiunile lui Moltke, că armata de la Loir'a e nimicita. Până acum'a a fostu îngagiata numai diumetate d'in armata de la Loir'a, și acést'a a fostu suficiente pentru a tiené în esiechu trupele principelui Fridericu Carolu.

Dupa scirile d'in Bordeaux, d'in 11. dec., corpulu de armata alu generalului Tann s'a retrasu la Orléans cu perderi terribile. — Una depesă a ministrului Gambetta, datata d'in Tours, în 11. dec., spune: Ieri dupa media-di parasii castrele generalului Chanzy, ale carui-a încordări admirabile fure până acum'a încoronate cu succesu; elu se afla în una situatiune buna. Me ducu la Bourges, pentru-ca sè vedu ce este a se face la armata a dou'a. — Scirile d'in Lyon, datate d'in 11. dec., constata, că stimulatiunea de acolo e escelinta și curagiulu potinte. Se accepta, că cătu

mai curundu sè se puna 700.000 fetiori pre pitoru de bataia

Precum se vede, resolutiunea Franciei nu mai cunosce margini, și asié nemtii se însiela forte reu-daca credin, că voru poté constringe pre Franci'a d'a li-se supune pre morte séu vietia. Nu, Germani'a nu e atâtu de puternică, ca sè constringa cu arm'a în mana pre Franci'a d'a se supune pretensiunilor ucigătorilor séi.

Camer'a reprezentantiloru Ungariei.

Siedinti'a de la 9. dec.

Presedintele Somsich deschide siedinti'a de astăzi a camerei deputatiloru la 10 ore. Pre bancele ministeriali: Eötvös, Szilávy, Kerkápoly, Festetics, Horváth.

Dupa autenticarea procesului verbalu alu siedintiei precedente, presedintele anuncia mai multe petitiuni, cari se transmitu comisiunei respective.

Carolu Szatmáry presinta mandatulu deputatului bar. Alessy Bánffy, alesu în cerculu Simleului-Selagianu. — Se transmite comisiunei verificatorie.

Ernestu Hollán, secretariu de statulu la ministeriulu pentru apărarea țerei, respunde în numele ministrului-presedinte la interpellatiunea lui Horn relativa la esmiterea unei comisiuni superarbitrarie în afacerile de recrutare, precum și la una alta interpellatiune a lui Géza Szűllő în privinti'a delaturarei abuzurilor în recrutare prin unu proiectu de lege.

Horn nu este multumitu cu respunsulu datu ei, în întielesulu regulamentulu, și-reserva dreptulu de a face pasii ulteriori éra Géza Szűllő se dechiara multumitu cu respunsulu, prin care se promite d'in partea ministrului-presedinte, că abuzurile d'in cestiune se voru delatură cătu mai curescu prin unu proiectu de lege, care se va presintă camerei.

Drept'a și una parte a stangei extreme iè actu despre respunsulu datu la interpellatiunea lui Horn, și întreaga camer'a despre respunsulu datu la interpellatiunea lui Szűllő.

Paulu Móríc z face una critica aspra despre procedur'a comisiunei esmisa în cauz'a monopolului de tabacu și, conformu decisiunei camerei d'in 1868, propune unu proiectu de conclusu despre abrogarea acestui monopolu. — Proiectulu de conclusu se va tipari și distribui.

Ministrulu de finantie, Kerkápoly, revoca cu permissiunea Majestății Sale proiectulu de lege relativu la „stabilirea comunelor de contractualisti de pre bunurile domaniale“, presintatu camerei prin antecessorele séu, și tiene de superfluu d'a regulă acést'a afacere prin unu proiectu de lege particulariu, că-ci ministrulu de justiti'a a presintatu acum'a unu proiectu de lege, care dispune în privinti'a contractualistiloru preste totu. (Aplause). — Se iè actu despre acést'a dechiaratiune a ministrului.

Camerei trece apoi la ordinea zilei: desbaterea proiectelor de legi relative la mantinerea în vigore séu prolongirea mai multor legi de contributiuni. Urmeza mai întâiu legea darei de zacharu.

Ed. Horn iè cuventulu și se plange pentru procedur'a precipitata a guvernului în privinti'a contributiunilor, a caroru discussiune este apretiuă cu celu mai mare interesu în alte țere constitutiunale. La noi se facu tote pre dosulu; nu se examineza mai întâiu socotele finali de pre anii trecuti, ci mai înainte de tote se voteza erogatiunile și numai în urma se statorescu. Nu că ar' aprobă dora politic'a financiar'a a guvernului, ci numai pentru a nu împedecă masin'a statului, oratorele adopta legea. De trei ani, dice elu, de candu esiste una Ungari'a independinte, sarcin'a detoriilor se urca aproape la 1000 milioane fl., ce'a ce va duce pre Ungari'a la perire sigura; în numele séu și alu consociloru séi de principie, oratorele protesta dora contr'a acestei procedur'e a guvernului.

Ministrulu de finantie, Kerkápoly, dice că argumentarea lui Horn este falsa, că-ci nu trebuie confundata votarea legilor de contributiuni cu votarea budgetului. Legea budgetului trebuie sè fi presintata Camerei totu-de-un'a la începutulu anului, până ce legile relative la contributiuni potu fi presintate ori candu. Daca parlamentulu va acceptă dora legile propuse, budgetulu nu va fi inca votatu nece decātu, precum afirma Horn, ci d'in contr'a, Camerei va avé dreptulu deplinu d'a votă mai tardiu budgetulu în tota estensiunea sa. Ce'a ce dice Horn despre detorie, nu este esactu, că-ci cele 1000 milioane detorie nu dateza d'in ultimii trei ani, fiindu-că Ungari'a nu existe de trei, ci de 1000 ani; partea cea mai mare a acestor detorie s'a facutu înainte de 1867, și chiaru guvernulu magiaru a amortisatu, în proportiune, în ultimii trei ani, una mare parte d'in aceste detorie. Imprumuturile contractate în cei d'in urma trei ani, și a nune imprumuturile pentru călile ferate și cetăți, s'au întrebuintiatu spre scopuri forte productive, asié, că averea natională nu s'a împuținat și s'a înmultitu Ministrulu recomanda inca una data adoptarea propunerii regimului. (Aplause în drept'a).

Iosifu Madarász crede, că nu Ungari'a ci dinasti'a absburgică a facutu detoriile în ces-

tiune. Nu primesce propunerea regimului. — În asemenea sensu vorbesce și Ernestu Simonyi

Cu tote acestea, legea relativă la darea de zacharu se primesce atâtu în desbaterea generală cătu și specială.

Urmeza discussiunea a supr'a proiectului de lege relativu la prolongirea darei de carne.

Danielu Irányi nu primesce propunerea guvernului. Nu consentiesce nece decātu cu Horn, care sustiene că, prin respingerea acestor propuneri, s'ar' împedecă masin'a statului; unică consecintia ar' fi, că s'ar' restornă guvernulu de facia, ce'a ce n'ar' fi nece decātu una nefericire; oratorele nu voiesce sè încuviintieze nece unu criteriu pentru acestu guvernulu.

Proiectulu de lege în cestiune, se citește inca una data și se adopta.

Se dá cetire apoi proiectului de lege relativu la prolongirea darei a supr'a vinului și se adopta cu una modificatiune de stilu, putnu importante. Asemene se procede și cu privire la proiectele de legi relative la prolongirea competintiei de timbru și a manu-tienerei tribunaleloru financiarie.

Siedinti'a se încheia la 2 ore d. m. — Siedinti'a proxima mane, la 10 ore.

Siedinti'a de la 10. dec.

Presedintele Paulu Somsich deschide siedinti'a de astăzi la 10 ore a. m. D'in partea guvernului au fostu de facia ministrii: C. Kerkápoly, Ios. Szilávy și c. G. Festetics.

Dupa autenticarea procesului verbalu alu siedintiei precedente, și dupa presintarea mai multor petitiuni, cari se transmitu comisiunei petitiunarie,

Emericu Huszár interpeleza pre ministrulu comunicatiunei în privinti'a cladirii călilor ferate Chichind'a-Beciherecu-Panciov'a. — Se va comunica ministrului concerninte.

Georgiu Stratiimirovics presinta unu proiectu de conclusu relativu la cladiria acestei călilor ferate — Se va tipari și impartit între deputati.

Colom. Széll pune pre mes'a camerei raportulu comisiunei financiarie despre socotele finale de pre an. 1869, precum și registrulu speselor pentru înfrumsetiarea cetății Bud'a-Pest'a, cari au a se acoperi d'in imprumutulu celu de 24 milioane. — Raporturile se voru tipari și tramite la sectiuni.

La ordinea zilei urmeza proiectulu de lege despre modificatiunile mai multor despusetiuni ale art. de lege XXI d'in 1868, relative la asigurarea și încassarea contributiunei. — Raportorulu comisiunei centrale, Petru Mihályi recomanda camerei primirea proiectului d'in cestiune. — Raportorulu sectiunei a optu-a, Iuliu Györfy, dechiara, că primesce proiectulu de basa pentru desbaterea specială, înse la §-ulu 3 va presintă unu votu separat. — Camerei adopta în generalu proiectulu d'in discussiune de basa pentru desbaterea specială.

La desbaterea specială §-ulu 1 se primesce cu modificatiunea facuta de deputatulu Ed. Horn; §-ulu 2 se admite fără modificatiune. Cu privire la §-ulu 3, Iuliu Györfy presinta votulu separat alu sectiunei a optu-a, conformu carui-a esecutatulu sè nu solvesca, ca spese de esecutiune, 4 cruceri dupa florinu, ci sum'a întreaga a speselor. Dupa una discussiune mai lungă, camerei adopta textulu originalu alu §-ului, și prin urmare votulu separat alu sectiunei cade de sine. §-ulu 4 se adopta fără observare.

Se pune în desbaterea camerei proiectulu de lege, relativu la scutirea de timbru și competintia a documentelor, cari se referescu la impartirea averei comune familiare d'in Croati'a și Slavoni'a. — Se primesce fără observare.

Urmeza la ordinea zilei proiectulu de lege despre crearea unui fondu de reserva pentru garantarea intereselor de statulu. — Comisiunea financiară propune, că camerei sè nu intre în pertratarea acestui proiectu de lege, ci sè enuncie conclusulu, că ministrulu financiariloru se absolve de la obligatiunile impuse de §-ulu d'in art. de lege LI d'in 1868 prin una lege, carea va desfinția despusetiunile cuprinse în acestu art. de lege și totu data va dispune, ca sumele destinate în numitulu articulu pentru fondule de reserva sè se suscepa în rubric'a despre acoperirea recerintielor.

Pentru Mihályi dechiara, că și comisiunea centrală a acceptatu votulu acestu alu comisiunei financiarie.

În fine, camerei respinge proiectulu de lege d'in discussiune, și accepteza propunerea, respective proiectulu de conclusu alu comisiunei financiarie.

Siedinti'a se încheia la 1³/₄ ora d. m.

Romani'a.

Adunarea Deputatiloru.

Siedinti'a de la 19. novembre, 1870.

Sumariulu siedintiei precedente se adopta.

Lă ordinea zilei e alegerea comisiuniloru necesarie

inse, fiindu încă d'in anul trecut la ordinea d'flei legea pentru modificarea codicului militar, votata de senatu, presedintele consulta camera, dacă voiesc a o tramine în studiul secțiilor ori în alu unei comisiuni speciale.

Camera decide a se tramine la una comisiune specială, compusa de 5 membri, alegerea căreia se decide a se pune la ordinea d'flei pentru ședinții viitoria.

D. Gheorghiu areta, că până acum comisiunea bugetaria eră unu manifestu pentru séu contr'a guvernului, si se numiau în ea persoane ce aveâu s'è urmeze la putere. Acest'a ne-a adusu starea de astadi a financiarilor. Nu trebuie s'è mai fia asiè. De ace'a propune numerulu de 21 persoane, ca s'è pota lucrà câte 3 membri la bugetulu fia-carui ministeriu. S'è se renuncie la sistem'a d'a face d'in numirea comisiunei bugetarie unu manifestu pusu contr'a guvernului.

E. Enache Văcărescu areta, că numerulu celu mare alu comisiunii ar' împedecă lucrările importante d'in secțiuni séu d'in alte comisiuni. Propune, ca comisiunea s'è fia de 11 séu celu multu 14 persoane.

D. I. Agari ci sustine opiniunea dlui Gheorghiu, ér' d. Dim. Ghica o combate, d'in caus'a că nu e practic, ca comisiunea bugetaria s'è si desparta lucrarea. D-sa e în contr'a teoriei, că unu numeru mai mare pote face mai bine ca unu numeru mai mic, căci fia-care se lasa unulu pre altulu. Propune 11 membri. — Dupa una discussiune scurta, camera adopta propunerea dlui Gheorghiu.

D. ministru de financie citește mesagiile, prin cari se tramitu în desbaterea camerei proiectele de legi: despre desființierea tacsurilor personale, despre inființierea monopolului tutunului ca dreptu esclusiv alu Statului, despre stringerea detoriei flotante si despre regularea si marginirea imprumuturilor provisorie, ce face guvernulu în cursulu anului.

D. ministru alu justitiei citește mesagiile, prin cari se înainteza proiectele de legi pentru organizarea ministeriului justitiei, pentru suprimirea posturilor de membri si suplentii permanenti la tribunalulu comercialu d'in Braila, etc., si pentru adaugerea la tribunalulu Ilfov si la tribunalulu Mehedinti câte unu suplentu.

Ședinții se suspende pre 10 minute. La redeschidere, se procede la alegerea comisiunei bugetarie de 21 membri.

Sedința de la 20. nov. 1870.

Se citește sumariulu ședinții de ieri. Se publica rezultatulu alegerii de ieri, conformu caruia în comisiunea bugetaria s'au alesu:

Gen. E. I. Florescu, Alesandru Holbanu, G. Costaforu, Nicolau Paclénu, Alesandru G. Golescu, George Vernescu, Ionu Codrescu, George Leca, Dimitrie Ghica, Leonu Eraclide, Alesandru Georgiu, V. Ales. Urechia, Radu Mihailu, Nicolae Ionescu, Aristide Pascalu, Mihailu Cogalnicănu, Antonu Arionu, Nicolae Blaremburgu, I. Vacarescu, George Lahovari si Cesaru Boleacu.

Sumarul se aproba.

Se citește una depesă a dlui Ales. Candiano-Popescu, prin care protesta, că nu e pusu în libertate, desic camera a decisu liberarea sa, si în care aréta, că judele de instrucție e refusa d'a-lu pune în libertate.

Florescu explica, că d. ministru de justitie ar' fi declarat, că s'au ordonat liberarea dlui deputatu Candiano.

D. ministru de financie asigura, că votulu camerei s'au executatu. — Dupa unele esplanții date de presedintele camerei, incidentele se inchide.

Se propune a se alege comisiunile de petițiuni, pensiuni, financiaria, etc.

D. E. Văcărescu sustine a se luá în cercetare raportulu comisiunii verificatorie, privitoriu la alegerea coleg. III. de deputati ai capitalei, căci cei 6 reprezentanti stau de già de unu anu la usi'a camerei.

Dupa una discussiune mai lunga camera decide, ca mai întâiu s'è se numesca comisiunea financiaria, apoi cea de ancheta si cea pentru alegerile nevalidate.

Ședinții se suspende pre 5 minute; la redeschidere se procede la votu pentru alegerea comisiunii financiaria, si se alege dd.: Ionu Agari ci, Lascaru Catargiu, Simeonu Mihalescu, P. Mavrogheni, Apostolenu, Focșia si Dem. Ghica Comanescenu.

Sedința de la 21. nov. 1870.

Sumarul ședinții precedente se aproba.

D. P. Carp, ministru de externe, raspunde, cu privire la interpelatiunea dlui N. Blaremburgu, că cestiunea monetei e simpla si aproape terminata.

Conformu legii votate sub ministeriulu Ionu Bratianu, tier'a a decisu a-si bate moneta nationala în puterea constitutiunii. Port'a n'a objectatu nimicu a sup'r'a monetei, ci pentru efigia domnesca, care urmă a se pune pre monetele de argintu si de aur.

Port'a a protestatu în contr'a procederei baterii monetei. S'au urmatu negocieri si apoi una conventiune, în urmă căreia port'a s'au întielesu cu guvernulu romanu, ca s'è lese libera baterea monetei ori-cum va placé gu-

vernului si, ca doveda despre aplanarea cestiunei, D-sa citește depesia dlui Stirbeiu, secretarul agentiei de la Constantinople, în care se d'face, că vizirulu i-a declarat, că cestiunea monetei romane va luá unu șersitu favorabile, propunendu a se acceptá în curundu la una definitiva aplanare a cestiunii.

Cătu despre d. D. Sturza, d-sa si-a datu demisiunea d'in cause de familia si, prin urmare, nu mai remane nimicu de respunsu în acest'a parte.

În privinții conventiunii serbe, ea e depusa de già pre biuroulu adunării, si s'au presintatu încă d'in sesiunea trecuta, astu-felu în cătu ori ce deputatu n'are de cătu a o citi spre a luá cunoscintia despre d'ns'a.

D. N. Blaremburgu declara, că de-si a ascultat acestu respunsu cu atentiune, de-si sunt în elu multe lucruri satisfactorie, sunt înse multe lucruri pre care trebuie s'è le releve. D'in declarările ministrului de externe resulta, că dreptulu de baterea monetei nationala nu s'au exercitat conformu constitutiunei, că s'au cerutu autorizarea inaltei Porte, lucru, pre care d-sa nu-lu pote aprobá.

D'in acest'a a rezultat unu traganire, care a costatu aproape unu milionu pre tier'a. . .

Voci: Ceru cuventulu! (Mai multi deputati ceru în numeru considerabile cuventulu, precum si ministrii).

D. N. Blaremburgu: Me întemeiezu în acest'a cestiune pre drepturile nostre istorice.

În timpii, în care eramu multu mai izolati si mai inapoiati, amu batutu moneta fără autorizatiunea portei.

E destulu s'è citezu esemplulu lui Despota-Voda, despre care se d'face, că despoiá iconele spre a bate moneta; alu lui Dabija; alu lui Brancoveniu, de la care se găsescu specimene de moneta depuse în museulu d'in Viena.

Éta argumente ce se poteáu opune Portei, în casu d'a fi facutu vre una opusitiune în privinții baterii monetei nationala.

Una-data cestiunea pusa pre terenulu diplomaticu — reu si fără cale! — dar', una-data pusa, noi trebuiamu s'è remanemu fideli ingagiamentelor luate. Guvernulu i'è ingagiamentu s'è bata moneta cu armele tieriei, conformu legii monetarie. Legea inse se calca, si moneta se bate cu una efigia ore-care (Aplause).

Nu e cestiunea aci, în schimbarea emblemei, numai de Port'a, ci de nationalitate. Eu — dice d. Blaremburgu — vedu în ca nu numai una calcare flagranta a legii, ci una symptoma: unu actu de curtesanaria! . . . (Aplause).

Eu mai constat, în timpul pordutu de guvern, una doveda de insuficiința agentilor nostri în strainețate, carii — cu mici exceptiuni — nu sunt de cătu nescu colectionari de decoratiuni (aplaude).

Doveda despre acestu adeveru este, că s'au creditu, cum că agentulu romanu de la Constantinople nu este indestulu, si s'au mai tramisu si d. Stratu, ca ranfortu, la Constantinople, totu în cestiunea monetei, care acum se dá ca aplanata.

Dar' si în privinții aplanării acestei neintielegeri sunt multe de d'nsu.

De câte-ori s'au vedutu depesie ca ace'a pre care a cititu-o d. ministru Carpu, pre care s'au pusu temeiu si în urma au remasu false! . . .

Totu d. ministru de externe de adi, pre bas'a unei depesie, ne-a spus aci, că resbelulu d'intre Francia si Prusia este aplanatu!

(Risete generale. Aplause).

Asi vré dar' s'è am declararea inaltei Porte, pentru ca s'è potu pune temeiu pre ea.

Ve veti mirá, pote, că de ce nu propunu una motiune.

Nu o facu, domniloru, pentru că n'avemu încă espunerea completa a faptelor guvernului, si unu votu de blamu trebuie s'è fia motivatu pre tote erorile comise de acestu guvern.

Acum facu instructiune portării ministeriului, facu analiza, si în urma voi face sintes'a, si voi propune una motiune pre care mi-o va dictá consciința si dreptatea.

Declaru dar' că nu sum satisfacutu de respunsulu dlui ministru de externe si constat, că în acest'a privinții legea a fostu calcata si guvernulu a fostu lipsitu de orice energia.

D. Primu-ministru Iepurénu aréta, că cu placere accepta analiza, sintes'a si motiunea dlui Blaremburgu.

D-sa si-face rezervele d-sale despre blamulu aruncatu a sup'r'a agentilor nostri în strainețate.

Se scie, că acesti aginti n'au tota autoritatea pre care aru trebui s'è o aiba nescu aginti diplomatiei ai unui statu cum e alu nostru. Dacă dar' veniti si în camera de le mai slabiti prestigiulu, de mai aruncati blamulu a sup'r'a le, luti d-vostra tota respunderea renlui care va de-curge de aci. — Cătu despre partea carea se atinge de financie, fabricarea monetei de aur si argintu, dupa cele mai elementarie principie, nu dá neei odata cascigu, abié esu cheltuelele de batere. Si, de ar' fi fostu s'è profitamu cu ce va la moneta, n'amu fi facutu de cătu s'è dămu monete false tieriei.

D. Carp, ministru de externe, areta, că d.

Sturza a luatu unu concediu limitatu, pentru că fratele d-sale morise. Acest'a impregiurare la silitu a tramine pre d. Stratu la Constantinople, si nu credeá că d. N. Blaremburgu va face d'in acest'a una incapacitate pentru aginti nostri în strainețate, aruncandu a sup'r'a blamulu, ca sunt colectionari de decoratiuni.

D. C. Gradistenu, ministru de financie, areta, că eră în imposibilitate de a realisá baterea monetei, căci n'aveá unu creditu votatu în regula, si nu cestiunea turco-romana, ci creditulu pre care nu-lu aveáu, i-a opritu de a realisá baterea monetei.

D. Dem. Ghica declara, că, fiindu acusat u calcatori de drepturile nostre autonome, e nevoitu a se apéra.

Nu s'au ganditu, că va fi vre una-data acusat u calcatu drepturile nostre autonome; spera s'è fia acusat u, că a fostu prè gelosu de aceste drepturi si că a lucratu cu prè multu zel.

D-sa, candu eră la guvern, a batutu moneta, fără a ceré autorizarea Portei, si s'è declare insu-si d. N. Blaremburgu dacă n'au fostu forte cutesatori.

De se radicá de cătra Turci'a cestiune diplomatica, n'aveá de cătu s'è respunda, că motivele d'a bate moneta sunt, că ea se bate în puterea unei legi a tieriei sale, si Port'a n'aveá ce dice.

Cătu despre efigia, nu se vorbesce într'una adunare nationala si în plina ședinții, nu se vorbesce ca d. Blaremburgu, care a d'nsu „una efigia ore-care“, căci e verb'a de person'a Domnitoriului constitutiionale.

D. Aristide Pascalu nu scie, dacă d. Ghica a avutu dreptu în tote privințiile, dacă cunosc séu nu cestiunea ce se discuta, dar' ce'a ce cunoscemu toti, este că nu vedemu de cătu una persistentia d'in partea puterii executiv'e d'a nu tienie sema de dorintiele si vointi'a tieriei, a represintatiunei nationale!

În acest'a cestiune s'au urmatu tocmai asiè! Nu aciu cine e culpabile — si aci are dreptate dlui Dem. Ghica s'è d'face, că e într'una cestiune pre care nu o cunoscé — dar' ori-ce conventiune s'ar' fi facutu cu Port'a în privinții monetei, căci s'au d'nsu de ministru că a fostu una conventiune, ea este contraria legilor tieriei, contraria constitutiunii.

Dacă n'au midilocitu nici una conventiune, nici una obiectiune, cum d'face guvernulu, atunci de ce s'au opritu moneta?

A fostu una conventiune si dificultate; acum se dice că s'au aplanatu. Solutu-a inse camera ce-va despre tote acestea?

Cum s'au aplanatu incidentele, dacă n'au fostu incidente?

Asiè dar' ori-ce corespundintia, ori-ce conventiune s'au facutu de cătra guvern, ea a fostu contraria legilor, si guvernulu a fostu culpabile de calcarea autonomei si constitutiunii.

D. M. Coganicenu d'face mai întâiu, că trebuie s'è multamimu noroculu si drepturilor nostre ab antiquo, că cestiunea acum a luatu unu șersitu favorabile, căci d'in nenorocire erau multe dificultati, si d. Blaremburgu în acest'a privinții nu scie cum stá lucrulu. Erá incurcata afacerea insainte, si chiaru despre votarea legii de monetaria a fostu multa vorba.

Guvernulu, d'in care a facutu parte si d-sa, n'au cerutu nici una autorizare nici de la porta nici de la alta putere.

D-sa citește scrisorea baronului de Prochesch cătra comitele de Beust, de la 1. aprile, privitoria la acest'a afacere.

Cestiunea dede locu unei lunge corespundintie între puteri, adauge d. Cogalnicenu.

În scrisorea citita, între altele, sunt cuvintele acestea: „otariea ce guvernulu princiariu a luatu d'a bate moneta cu vorbele „Carol principie etc.“ si fără a portá semnulu cerutu prin scrisorea visiriale d'in 19. octombro 1866 etc.“

D. Voionova: Ce semnu erá?

D. Coganicenu: Semnu de vasalitate!

Dupa cetirea scrisorei în cestiune, d. Cogalnicenu espune, care a fostu filier'a prin care a trecut u acest'a cestiune.

Sub ministeriulu I. Bratianu s'au votatu unu proiectu de lege pre bas'a carui-a s'è se bata moneta nationala.

În acelu proiectu, în loculu efigiei principelui Domnitoru, se puneá mar'a tieriei, si multi au vedutu în acest'a una concessiune facuta guvernului otomanu în faci'a pretensiunilor radicate de Port'a. Astu-felu, candu guvernulu dlui Bratianu a fostu interpelatu, a respunsu: lasati-ne s'è dobandimu principiulu baterii monetei, si apoi s'è discutamu de vomu pune efigia séu armele tieriei.

Matricele monetei facute de ministeriulu Bratianu, pre care le-au gasitu d-loru, candu au venitu la guvern, portáu efigia Domnitoriului.

Port'a, aflandu de la Parisu despre acest'a, d. Sturza fi întrebatu dacă e adeveratu, că se bate moneta si că er' porta efigia M. Sale Domnitoriului.

Nu i s'au respunsu.

Port'a radicá greutăti în contr'a efigiei, si n'au mai d'nsu nimicu de moneta, căci cele-alte puteri ne aperau.

Dar' efigia nu se primia. Se cercá semnulu vasali-

tății și greutatea a fostu d'in caus'a inggiammentului d'in 19. octombrie 1866, de care n'au ținutu s'ema d-loru, candu erau la guvern.

Asié dar' si d-loru au pusu, ca si d. I. Bratiann, efigia pre moneta, că-ci efigia insemnă suveranitatea țierei, si că atătu mai multu, cu câtu țier'a eră in ideele aceaste, că si in timpul lui Despota si Brancovennu, moneta batuta portă efigia loru.

Terminandu, esprime recunoscinti'a sa acoloru ministrie si agintiloru, cari au reintegratu țier'a in drepturile sale suverane.

Estrasu d'in „Romanulu.”

(Fine va urmă.)

VARIETATI.

Productiunea annuale de lana in Europa se socotese, dupa starea actuala a oiloru d'in singuraticele țiere, la 560 p'ana la 570,000,000 pundi, asié incătu pre fiecare locuitoriu cadu numai duoi pundi de lana; prin urmare tota cea-lalta cantitate, ce se recere pentru fabricatiunea de postavuri si a altoru materii si măruri de lana, trebuie să se aduca d'in țierele transmarine. Țierele europene, cari produc mai multa lana sunt: Britani'a si Irland'a cu 860,000 cent., Prusi'a si cele-lalte staturi germane cu 760,000 cent., Rusi'a cu 1,120,000 cent., Franci'a cu 760,000 cent., Austri'a cu 720,000 cent., Spani'a cu 551,000 cent., Itali'a cu 276,000 cent., Romani'a cu 125,000 cent., Svedi'a si Norvegi'a cu 83,000 cent., Portugali'a cu 64,300 cent., Danimarc'a cu 46,800 cent., Greci'a cu 44,400 cent. Cantitea lanei, carea se prelucra in Europa in decursu de unu anu se pote pune pre suma rotunda de 950 milioane, asié incătu pentru completarea acestei cantități trebuie să se mai aduca 380 milioane pundi d'in țierele transmarine. Intre țierele transmarine sunt cu osebire de insemnatu: Australi'a, statele La Plat'a si coloni'a Capu. Transporturile de lana, ce se facu pentru Europa d'in aceste țiere, au crescutu in anii d'in urma necontenitu, asié incătu in decursu de siese ani de la 1863-1868, s'au duplicatu, ba cele d'in statele La Plat'a s'au chiaru intreitu; afara de ac'est'a si statele unite ale Americi de nordu inca au primitu de acolo cantități mari de lana, de ora-ce productiunea propria (cam 150-160 milioane pundi), nu este de ajunsu pentru receritiunea industriei prezinte. Cătu de tare s'a urcatu productiunea lanei in țierele fructifere ale coloniiloru oceanice, se pote vedé d'in impregiurarea, că Australi'a a expedatu in an. 1810 primul transportu de 140 pundi lana in Europa; in an. 1820 100,000 pundi, in anulu 1867 113 milioane pundi, in 1866 se transportara 135 milioane pundi.

In 7. decemvre, pre la 5 ore de m'ana neti'a, indatu dupa plecarea trenului de demaneti'a, s'a aprinsu gar'a de la Alb'a-lul'a si in scurtu timpu fu prefacuta in cenusia tota arip'a stanga. Arip'a drepta, precum si mărurile gramadite in apropiare nemediu-locita fure scapate de furi'a flacareloru. Daun'a se pote urcă la 8-9000 fl.

Dlu A. Friedmann comerciant mare in Viena, in urm'a unei esperintie de mai multi ani, invita pre p. t. cumperatori (musterii) d'in provinci'a, a nu amēnă comandările menite pentru serbatorile nasterii Domnului si anulu nou p'ana in dilele d'in urma candu, d'in caus'a multimei immense de comandări, ce i vinu d'in tote p'artile, cu greu va poté corespunde si satisfice dorintiei t'oturoru. Totu-odata face cunoscutu, că depositulu său, ca in toti anii, asié si acum este proveditu cu mfi de presente frumoase, elegante si pretioase pentru serbatorile nasterii Domnului si anulu nou, cu osebire jo carie ingenioase si frumoase pentru copii, precum si cu totu felulu de obiecte de galanteria; roga deci pre on. cumperatori, in interesulu loru propriu, a nu trece cu vederea list'a pretiuriloru cu rente, carea o accludemu la acestu numeru alu „Federatiunei”, si a-lu onorá de timpuriu cu comandări numeroase spre a le poté executa cu punctualitate.

„Amvonulu”,

foia basericesca pentru elaborate d'in sfer'a elocintiei sacre, sub redactiunea lui Iustinu Popfiu (Oradea-Mare, Grosswardein in Ungari'a),

pentru an. 1871 (anulu II.) apare de doue ori pre luna, in numeri de câte doue cole, in formatu de carte mare. Va aduce totu felulu de predice de dominece, serbatori si de diverse ocaziuni. Pre numeratiunea se face de odata pentru anulu intregu. Pretiulu de d'incece de Carpati: 4 fl. v. a.; de d'incolo de Carpati: 1 galb.

Sciri electrice.

Berlinu, 9. dec. Presedintele comunică, in siedinti'a de asta-di a camerei, una scrisore a lui Bismarck, in carea se dice, că consiliulu confederativu, in cointelegere cu statele germane de sudu, a decisu a se pune pretotindenea „imperiu germanu” in locu de „confederatiune germana” si a stilisá articulu 11 d'in constitutiune astu-feliu: In fruntea presidiului confederatiunei stă regele Prusiei, care porta numele de imperatu germanu (aplaus vine).

Tours, 9. dec. Corpulu diplomaticu pleca asta-di la Bordeaux, unde se stramuta si guvernulu. — „Monitoriuulu” anuncia, că guvernulu a decretatu formarea duoru armate diferite, cari ambele au să opereze in ținuturile despartite prin cursulu Loirei. — Ministrulu de resbelu va plecá la armata unde va si remané.

Constantinopolea, 9. dec. Provinci'a Assyria la Iemenu se revoltă. Sieculu Seen se proclamă de suveranu si merge spre Iemenu. S'au tramisu degiã mai multe batalione spre Iemenu. Porta vré să formeze una statiune la Marea-Rosa. — Se vorbece, că redifi au să se immultiesca de la 240 la 400 batalione si că au să se faca fortificatiuni noue.

Havre, 9. dec. Diurnalele provoca la lupta p'ana la estremeitate. — Administratiunea iè mesure a concentra aici poporatiunea intregului arondissementu d'impreuna cu vitele si bucatele sale.

Brusela, 10. dec. Se asigura, că generalulu Admiraalt d'impreuna cu mai multi alti oficieri aru fi fugitu d'in captivitatea germana si aru fi sositu in Lyon.

Versailles, 10. dec. Venindu scirea, că generalulu Faidherbe merge cu 80,000 fetiori spre Rouen, s'a ținutu asta-di in cortelulu generalu unu consiliu de resbelu. — Conformu raporteloru oficiale, perderile prusiloru inaintea Parisului, de la 27 nov. p'ana la 6 decemvre, se urca la 5346 morti, 8764 raniti, 853 perduti; la armat'a de la Loira 11,527 morti, 23,819 raniti si 2528 perduti.

Constantinopolea, 11. dec. „Turquie” provoca pre guvernulu, a cere pentru Romani'a graniti'a basarabica p'ana la Dniestru, de ora-ce ac'est'a parte de teritoriu nu este slava.

Belgradu, 11. dec. Ieri s'a stersu cenzura si s'a publicatu una lege noua, carea pune bas'a libertatii de pressa.

Viena, 11. dec. Telegramelose sositte aici, cu datulu 10. dec., d'in Tours si Bordeaux, si tramise de nisce persoane demne de incedere, reducu scirile despre victori'a prusiloru la unu gradu forte neinsemnatu si asigura, că armat'a de la Loira nu numai că nu este nimicita in urm'a lupteloru sangerose de doue d'fle, ci prin succurse considerabile s'a intarit degiã asié de tare, incătu pote luá era-si ofensiv'a. Insufletirea pentru aপরrea Franciei este forte mare in tote departementele, voluntarii curgu d'in tote p'artile sub drapele si, de ora-ce arme au de ajunsu, se pote inca sperá la una schimbare favorabile si inca cu atât'a mai multu, cu câtu armat'a pruso-nermitiesca are să suferá forte multu d'in caus'a oboseleloru multe.

Viena, 12. dec. La dorinti'a mai multoru cabinete, s'a amēnatu deschiderea conferintiei p'ana in ianuariu.

Bursa de Viena de la 12. decem, 1870.

5% metall.	56.30	Londra	123.30
Imprum. nat.	65.35	Argintu	121.5
Sorti d'in 1860	91.75	Galbenu	5.86
Act. de banca	729.—	Napoleond'or	9.92
Act. inst. cred.	248.25		

Nr. 1494.
1870.

CONCURSU.

Pentru ocuparea statiunei de notariu si colectoru, devenita vacanta in comunele impreunate Domucu, Bicari si Valea-Jidanului, in Transilvani'a, pre langa beneficiu de 215 florini salariu annalu, cuartiru liberu, gradina de legume in estindere de 400° □, si lemnele debuintioase de focu.

Concurentii sunt indetorati a dovedi prin documinte, că

1) posiedu perfectu, in scrisu si vorbitu, limb'a romana si magiara; cari posiedu si limb'a germana, vor pre preferinti'a;

2) că pre ac'est'a cariera posiedu desteritate receruta;

3) Au a produce carte de botezu;

4) Atestatu de moralitate;

5) Că ce functiune au avutu p'ana in prezentu;

6) Că, ca asigurantia, posiedu o avere nemiscatoria, in pretiu de 500 florini.

Suplicele documentate estu-modu au să se asterna subscrisului oficiolatu p'ana in 10. ianuariu 1871.

Oficiolatul processualu

Tölgyes, in 22. novembre 1870.

(8-3)

Proprietariu si editoriu ALESDANDRU ROMANU
Redactoru respund. interim. IONU POBUTIU.

IOSIFU WEISS

Apotecariu „la arapulu”

in Viena, cetate, Tuchlauben Nr. 27, recomanda onoraturului publicu urmatorii artiele:

(Expeditiuni postale se facu numai pre langa accluderea tacsei de impachetare de 15 cr. v. a.)

Pate pectorale. De la farmaciariulu Georgé in Franci'a. — Tablete de peptu (visicatorie) contra jigaraiei, catarului, tusei si ragusirei. Pretiulu unui cuthie 70 cr. v. a. Cumperandu-se 1 duzina de cuthie se scadu 25 percente.

Algotina. (Aps, care alina dorerea de dinti intr'unu momentu.) Uniculu mediu-locu pana acum probatu contra dorerea de dinti; are efektu momentanu si nu contine nice una substantia spiritoasa, aspra seú acra, se pote deci intrebuintiá si la copii. In butlice 70 cr. La 1 duzina 20 percente rabatu.

Emplastru pentru franture si alte vatamari. Se pote intrebuintiá cu osebire la vatamari de pantece; este pregatitu si recomandat de Dr. Krusi, medicu practicu de vatamari in Basel'a. In cuthie de tinichea dimpreuna cu descrierea instructiva. Pretiulu 4 fl. v. a.

Olelu de peru d'in cogi de China, spre immultirea si intarirea perului. Pretiulu unei butlice 87 cr. v. a.

Balsamu pentru degenerata. In butlice de cate 50 cr. v. a.; acestu balsamu alina indatu dorerea si vindeca pre deplinu chiaru si degeneratule invecchite; este un mediu-locu recomendabilu, care prin una esperintia de mai multi ani si-a cascigatu multitudine generale.

Fravu de tuse si cataru Dr. Quarin. In cuthie originale a 65 cr.

Olelu de radeoine de soalu. Acestu olelu este de mare avantaju pentru crescerea perului; in butlice de cate 80 cr.; la 1 duzina 25 percente mai estinu.

Balsamu ung. pentru rane si stomacu de Seehof. Acestu balsamu este de mai bine de 40 ani pretotindenea placutu si bine-primitu atatu pentru efectulu seú excelinte, catu si pentru pretiulu celu estinu. Una butlice dimpreuna cu avisulu instructivu, 40 cr.; la 1 duzina 20 percente rabatu.

Tablete de limbrici de Dr. Callon. Aceste tablete se recomanda ca unu mediu-locu de totu siguru contra limbriciloru, au unu gustu forte placutu si de ace'a se potu dá si copiiloru, candu se joaca; in cuthie, dimpreuna cu avisulu instructivu, 40 cr.; la duzina 20 percente mai estinu.

Cachou aromatizatu, spre delaturarea mirosului neplacutu d'in gura in urm'a fumatului, mancarci si a beuturci de spiritioase, precum: vinu, bere, etc.; neapertu de trebuintia candu cine-va are se corceteze societati mai bune si mai fine, teatrulu, balurile, se int're in salone, etc. Aceste Cachou-uri constau d'in substantie de plante curate si nice decatu stricatose sanetatei si se recomanda si ca scutu contra putredirea dinteloru precum si a dorerei de dinti. La tota intrebuintiarea se ie si mananca una pilla, prin carea se delatura mirosulu neplacutu. In cuthie de cate 70 cr.

Olelu adeveratu de grasime de pasoc. Recunoscutu de celu mai excelinte medicamentu pentru dorerele de peptu si morburile de plumane, este de una calitate excelenta si are un gustu curatu. Butlice 1 fl. si 1.80 cr La 1 duzina butlice 25 percente rabatu.

Mediu-locu francoes, liquidu pentru colorarea perului. Ori-ce feliu de peru se pote colorá durabilu dupa placu, negru, brunetu seú blondu, in decursu de celu multu 10 minute, efectulu acestui mediu-locu este degia asié de generalu cunoscutu, incatu una apreziare ulterioara ar' fi superflua. Aparatule recerute, adeca 2 perie si 2 scoice (gaóce), 50 cr. Unu flaconu d'in acestu mediu liquidu pentru coloratu peruulu 2 fl. v. a.

Essentia de ochi de Dr. Romershausen, pentru conservarea, restaurarea si intarirea poterei de vediu. I flaconu dimpreuna cu avisulu instructivu curatu 3 fl. v. a.

Essentia vitale Angsburgiana de Dr. Kiesow. Este tare de recomandat pentru incurari violente, mistuire rea, doreri emoroidale. Una butlice dimpreuna cu avisulu instructivu 50 cr. si 1 fl. la 1 duzina in cuthie originale 25 percente mai estinu.

Eau de Botot Aromat. Apa de gura este unu mediu-locu preservativu excelinte si preste totu placutu contra dorerei de dinti, putredinei dinteloru si a mirosului reu d'in gura. Pretiulu unui flaconu 50 cr.

Ess-Bouquet, unu parfumu forte finu cu osebire pentru basmale si rufe. Pretiulu unui flaconu 1 fl. (8-6)